

***Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығын және қаржы
ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитеті***

Сақтандыру нарығының субъектілерін қадағалау департаменті

***Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының
2013 жылғы 1 мамырдағы ағымдағы жағдайы***

Көлемі: 9 бет
Кесте саны: 10
График саны: 7
Кезеңділігі: ай сайын жаңаланады

2013 жыл

МАЗМҰНЫ

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ ЖӘНЕ КАПИТАЛЫ

3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің құрылымы

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша келіп түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

Сақтандыру секторының институционалдық құрылымы	01.05.2012	01.05.2013
Сақтандыру ұйымдарының саны	36	35
оның ішінде өмірді сақтандыру бойынша	7	7
Сақтандыру брокерлерінің саны	13	13
Актуарийлердің саны	82	87
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны	33	31

I. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2013 жылғы 1 мамырда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 490 495,2 млн. теңге болды, бұл 2013 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 10,8%-ға көп және 2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша 18,4%-ға көп, оның ішінде:

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

Активтер	01.05.2012		01.01.2013		01.05.2013		жылдың басынан бастап өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Ақша	18 943,3	4,6	11 923,2	2,7	19 609,7	4,0	64,5
Орналасырылған салымдар	94 923,0	22,9	105 220,6	23,8	117 467,2	23,9	11,6
Бағалы қағаздар	207 616,7	50,1	229 721,0	51,9	242 624,4	49,5	5,6
"Кері РЕПО" операциясы	5 281,1	1,3	3 097,1	0,7	6 401,3	1,3	106,7
Сақтанушылар мен делдалдардан алынатын сақтандыру сыйлықақылары	21 268,3	5,1	21 520,9	4,9	25 720,5	5,2	19,5
Негізгі қаражат	8 326,5	2,0	8 443,5	1,9	8 812,2	1,8	4,4
Қайта сақтандыру активтері	37 053,6	8,9	43 724,3	9,9	44 715,5	9,1	2,3
Өзге дебиторлық берешек	13 073,2	3,2	10 548,4	2,4	13 669,0	2,8	29,6
Басқа активтер	7 932,1	1,9	8 448,7	1,9	11 475,4	2,3	35,8
Активтердің жиынтығы	414 417,7	100	442 647,7	100	490 495,2	100	10,8

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

3-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

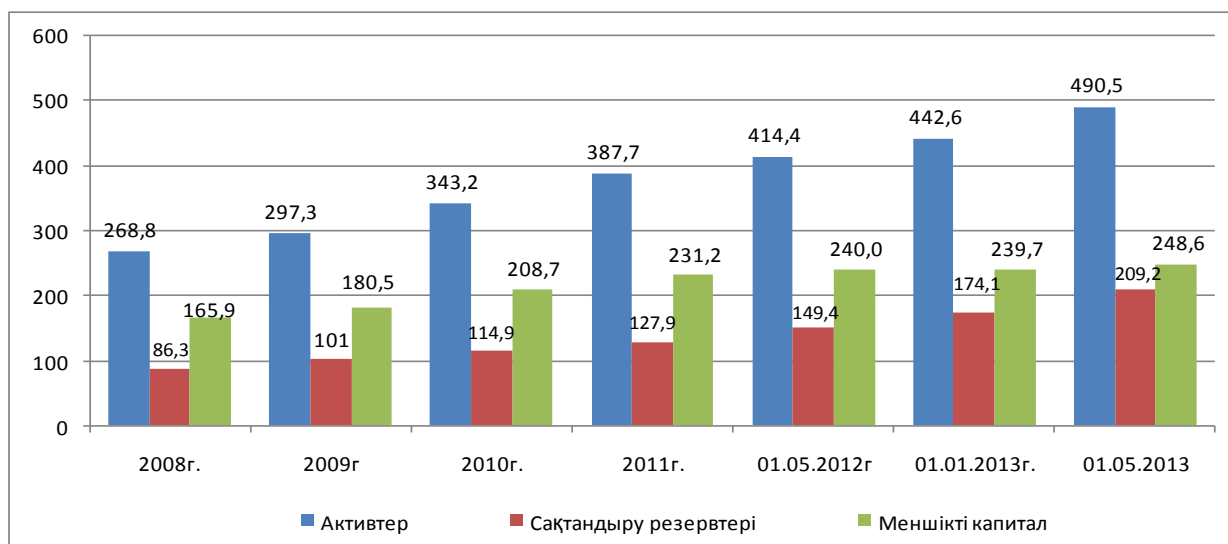
Міндеттемелер	01.05.2012		01.01.2013		01.05.2013		жылдың басынан бастап өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Резервтер	149 437,3	85,7	174 148,4	85,8	209 220,7	86,5	20,1

Алынған қарыздар	4 335,3	2,5	4 501,6	2,2	4 593,0	1,9	2,0
Қайта сақтандырушылармен есеп айырысу	11 462,3	6,6	12 125,3	6,0	15 293,3	6,3	26,1
Сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметі бойынша делдалдармен есеп айырысу	1 008,0	0,6	1 689,9	0,8	1 701,5	0,7	0,7
Сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттары бойынша төленетін шоттар	926,3	0,5	879,0	0,4	2 966,9	1,2	3,4 есе
Басқа кредиторлық берешек	2 340,9	1,3	3 421,4	1,7	2 977,4	1,2	-13,0
Басқа міндеттемелер	4 931,3	2,8	6 155,0	3,0	5 140,0	2,1	-16,5
Міндеттемелердің жиынтығы	174 441,3	100	202 920,5	100	241 892,8	100	19,2

2013 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары міндеттемелерінің сомасы 241 892,8 млн. теңге болды, бұл 2013 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 19,2%-ға және 2012 жылғы 1 мамырдағы көрсеткіштен 38,7%-ға көп.

Есепті күні сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін құрған сақтандыру резервтерінің көлемі 209 220,7 млн. теңге болды, бұл 2013 жылғы 1 қаңтарда құрылған резервтер көлемінен 20,1%-ға көп және 2012 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша құрылған резервтер көлемінен 40,0%-ға көп.

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы (млрд. теңге)

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі (сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген).

Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.05.2012		01.05.2013		Өсімі %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	65 959,5	100	94 464,5	100	43,2
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	11 803,7	17,9	14 647,0	15,5	24,1
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	8 408,6	12,7	9 911,2	10,5	17,9
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	339,7	0,5	541,3	0,6	59,4
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	2 577,3	3,9	3 662,2	3,9	42,1
міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	478,1	0,7	532,3	0,6	11,3
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	28 070,3	42,6	43 774,6	46,3	55,9
өмірді сақтандыру	3 564,0	5,4	8 752,9	9,3	2,5 есе
аннуитеттік сақтандыру	10 262,8	15,6	19 744,7	20,9	92,4
жазатайым оқиғалардан сақтандыру	5 298,7	8,0	4 273,4	4,5	-19,4
ауырған жағдайлардан сақтандыру	8 944,7	13,6	11 003,6	11,6	23,0
Ерікті мүлдіктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	26 085,5	39,5	36 042,9	38,2	38,2
автомобиль көлігін сақтандыру	1 739,2	2,6	2 715,3	2,9	56,1
автомобиль, әуе, теміржол, су көлігін сақтандыруды қоспағанда, мүлдікті сақтандыру және жүктерді сақтандыру	15 514,7	23,5	16 564,3	17,5	6,8
автомобиль, әуе және су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	3 391,2	5,1	5 248,5	5,6	54,8
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	1 405,0	2,1	7 115,6	7,5	5,1 есе
ерікті мүлдіктік сақтандырудың өзге сыныптары	4 035,5	6,1	4 399,3	4,7	9,0

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы (млрд. теңге)

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.05.2012		01.05.2013		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Сақтандыру салалары бойынша, барлығы	65 959,5	100	94 464,5	100	43,2
Өмірді сақтандыру	13 826,9	21	28 497,6	30,2	106,1
Жалпы сақтандыру	52 132,6	79	65 966,8	69,8	26,5

* сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген

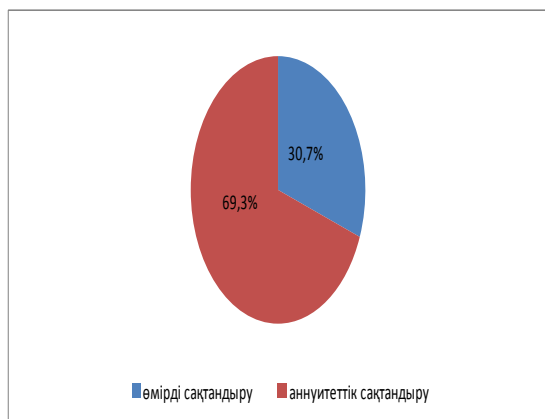
3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы (млрд. теңге)

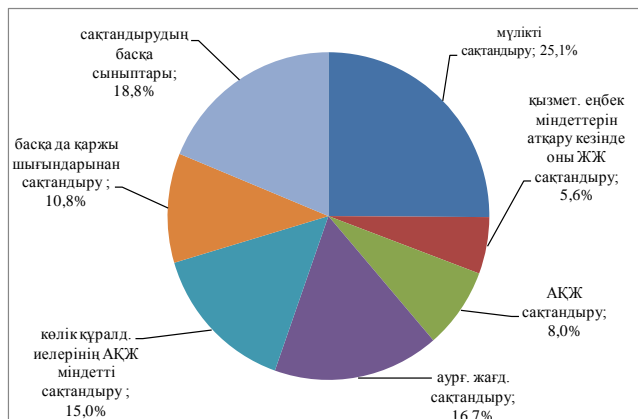
"Өмірді сақтандыру" саласы. 2013 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 28 497,6 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 106,1%-ға көп. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық сыйлықақылардағы үлесі есепті күні 2012 жылғы 1 мамырдағы 21,0%-ға қарсы 30,2% болды.

"Жалпы сақтандыру" саласы. 2013 жылғы 4 айда «жалпы сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 65 966,8 млн. теңге болды, бұл 2012 жылғы ұқсас кезеңге қарағанда 26,5%-ға көп.

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

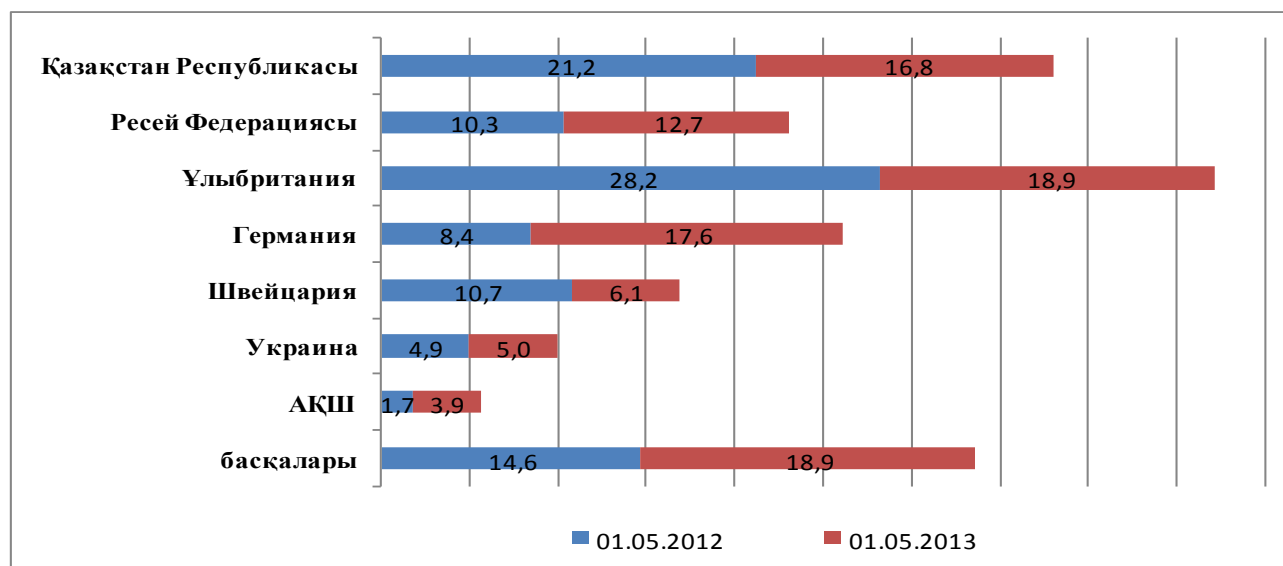
Страховые премии	01.05.2012		01.05.2013		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	%-бен*	млн. теңге	%-бен*	
Барлығы қайта сақтандыруға берілді, оның ішінде:	19 264,0	29,2	24 007,0	25,4	24,6
резидент еместерге	15 180,5	23,0	19 962,2	21,1	31,5
резиденттерге	4 083,5	6,2	4 044,7	4,3	-0,9
Барлығы резидент еместерден қайта сақтандыруға қабылданды	4 552,1	6,9	4 622,9	4,9	1,6

* Тікелей сақтандыру шарттарына пайызбен

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 24 007,0 млн. теңге болды немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 25,4%-ын құрады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерге қайта сақтандыруға сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 21,1%-ы берілді.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қабылдаған сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 8 575,7 млн. теңге болды. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерден қайта сақтандыруға қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 4 622,9 млн. теңге болды.

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы, %

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

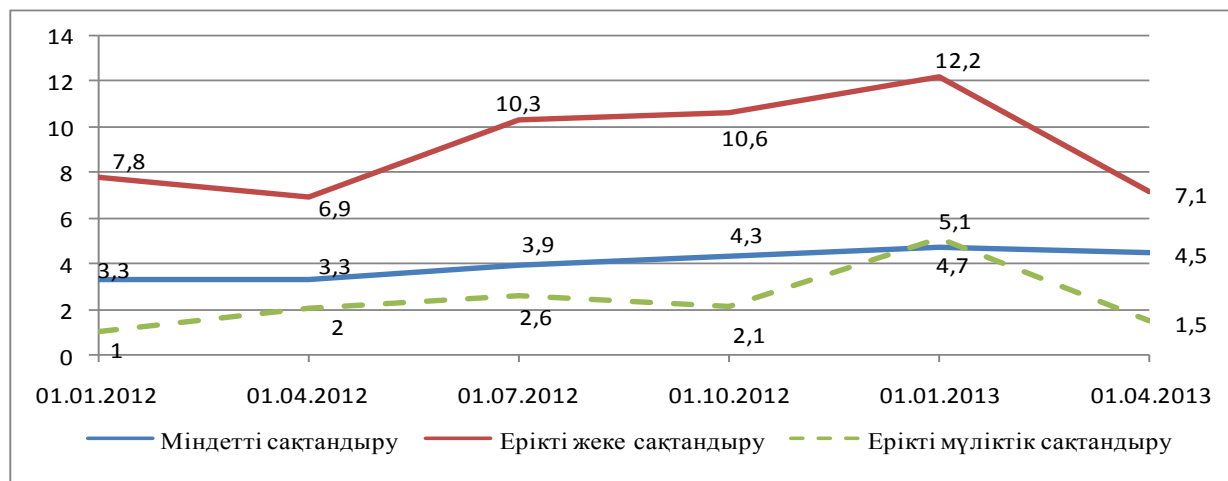
7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

Сақтандыру төлемдері	01.05.2012		01.05.2013		Өсімі, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	18 181	100	17 629	100	-3,0
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	4 681	26	6 299	36	34,6
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	2 744	15	3 621	21	31,9

тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	4	0,02	4	0,02	4,3
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	1 897	10	2 615	15	37,8
міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	36	0,2	59	0,3	63,9
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	10 083	55	9 217	52	-8,6
өмірді сақтандыру	108	1	232	1	115,1
аннуитеттік сақтандыру	7 288	40	4 911	28	-32,6
жазатайым оқиғалардан сақтандыру	139	1	134	1	-4,0
ауырған жағдайлардан сақтандыру	2 548	14	3 940	22	54,6
Ерікті мүлктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	3 416	19	2 113	12	-38,1
автомобиль көлігін сақтандыру	468	3	776	4	65,7
автомобиль, әуе, теміржол, су көлігін сақтандыруды қоспағанда, мүлкті сақтандыру және жүктерді сақтандыру	2 311	13	519	3	-77,6
автомобиль, әуе және су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	380	2	291	2	-23,5
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	18	0,1	242	1	13,5 есе
ерікті мүлктік сақтандырудың өзге сыныптары	239	1	286	2	19,7

* сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сыйлықақылар шегеріліп көрсетілген

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы (млрд. тенге)

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Қайта сақтандыру ұйымдарының кірістері мен шығыстары

Пайда/Шығын	01.05.2012		01.05.2013		Өсімі, %-бен
	млн.тенге	%-бен	млн.тенге	%-бен	
Сақтандыру қызметінен түскен кірістер	46 507,0	83,0	67 314,5	89,6	44,7
Инвестициялық қызметтен түскен кірістер	9 273,9	16,5	7 427,5	9,9	-19,9

Басқа қызметтен түскен кірістер	283,3	0,5	421,8	0,6	48,9
Кірістердің жиынтығы	56 064,2	100	75 163,8	100	34,1
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	16 904,6	38,5	15 648,3	24,9	-7,4
Басқа шығыстар	27 004,7	61,5	47 218,1	75,1	74,9
Шығыстардың жиынтығы	43 909,3	100	62 866,4	100	43,2
Табыс салығын төлегенге дейінгі таза кіріс (шығын)	12 154,9		12 297,4		1,2
Корпоративтік табыс салығын төлеу бойынша шығыстар	1 416,9		1 909,6		34,8
Салық төлегеннен кейінгі таза пайда (шығын) жиынтығы	10 738,0		10 387,9		-3,3

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері	01.05.2012	01.01.2013	01.05.2013
ЖІӨ, млрд. теңгемен ¹	31 297,0	31 442,7	34 291
Сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,21	0,67	0,28
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,77	0,76	0,72
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,32	1,41	1,43
Сақтандыру сыйлықақыларының жан басына шаққандағы қатынасы, теңгемен	3 936,2	12 517,9	5 560,0

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы, %

Сақтандыру нарығындағы жиынтық көрсеткіштердің үлесі, %	01.05.2012	01.01.2013	01.05.2013
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	36,6	32,5	39,1
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	54,5	52,1	56,7
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	27,1	24,6	27,8
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	52,4	50,5	49,4
Бес ірі сақтандыру компаниясының активтері	52,6	49,5	49,4
Бес ірі сақтандыру компаниясының меншікті капиталы	62,9	60,8	60,2

01.01.2013ж. бастап 01.05.2013ж. дейінгі кезеңде сақтандыру нарығында сақтандыру сыйлықақылары мен сақтандыру төлемдері бойынша шоғырлану деңгейінің ұлғайғаны байқалады. 5 ірі сақтандыру компаниясының үлесіне жиынтық сақтандыру сыйлықақыларының 39,1%-ы (ұлғаюы 6,6 пайыздық тармаққа) және сақтандыру төлемдерінің 27,8%-ы (ұлғаюы 3,2 пайыздық тармаққа) тиесілі болды. Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының жиынтық активтеріндегі үлесі 49,4% (азаюы 0,1 пайыздық тармаққа) болды.

¹ – Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің болжам деректері бойынша.